

Vihreää hypen huipulla

Vihreä it on Gartnerin heinäkuussa julkaistun hypekäyrän huipulla. Huolimatta siitä, mitä mieltä on kasvihuonekaasupäästöjen yhteydestä ilmastonmuutokseen, ympäristönsuojeluun liittyvä käsite vihreä it on vallitseva trendi. Toistaiseksi tietotekniikkaa ei ole käytetty riittävästi ympäristövaikutusten optimoinnissa. It:n prosentuaalinen osuus kaikista hiilidioksidipäästöistä voisi jopa kasvaa, jos se vähentää päästöjä muualla. Vihreä it tarkoittaa informaatio-tekniologian optimaalista käyttöä hallittaessa yrityksen toimintoja ja toimitusketjuja ympäristön kannalta kestävästi. Määritelmään sisältyy myös tuotteiden, palveluiden ja resurssien hallinta elinkaarinäkökulmasta. Näihin tavoitteisiin ei kuitenkaan päästä viherpesulla, joka tarkoittaa positiivisten, usein keinotekkoisten ympäristöystävällisten asioiden viestimistä. Vihreiden arvojen ja tekojen tuloksena ei saa olla pelkkä imagohyöty. It:n käytön väitetään aiheuttavan noin kaksi prosenttia globaaleista hiilidioksidipäästöistä. Määrä on samansuuruinen kuin ilmailuteollisuuden aiheuttamat hiilidioksidipäästöt. It:n itsessään aiheuttamat päästöt muodostavat silti vain pienen osuuden kaikista päästöistä.

Olemme murrosvaiheessa, jossa energiankulutusta pyritään eri aloilla minimoimaan. Tietotekniikkaa myydään ympäristöargumenteilla, mutta se on vain taustatekijä yritysten ostopäätöksille. Gartnerin tänä vuonna tekemässä tutkimuksessa, johon osallistui 18 it-palveluntarjoajaa, tiedusteltiin eri päätöksentekokriteerien tärkeyttä palveluntarjoajien asiakkaille. Tuloksissa kustannusten optimointi nähdään tärkeimpänä tavoitteena. Moni asiakas haluaa parantaa kustannusrakennetta ja sitä kautta koko liiketoiminnan kannattavuutta.

Talouden tiukentuessa nämä tavoitteet tulevat korostumaan entisestään. Ympäristön kehittäminen nähdään vähiten tärkeänä kriteerinä ulkoistuspäätöksiä tehtäessä. Ympäristöystävällisyys ei kiinnosta it-infrastruktuuriin liittyvissä palveluissa, ellei se tuo kustannussäästöjä. Gartnerin mukaan tilanne on kuitenkin muuttumassa. Vuoden 2009 kuluessa kolmasosalla it-organisaatioista uskotaan olevan vähintään yksi ympäristöön liittyvä ostokriteeri kuuden tärkeimmän kriteerin joukossa. Tietotekniikan avulla voidaan myös vaikuttaa globaaleihin hiilidioksidipäästöihin. It:n kykyä 'vihertää' ei olla vielä juurikaan hyödynnetty kokonaisvaltaisesti. Mikäli tietotekniikkapanostukset kohdistetaan ympäristön kannalta järkevästi, it:n osuus kaikista hiilidioksidipäästöistä voisi kasvaa. Tämä todennäköisesti optimoisi kokonaispäästöjä. Logistiikan ohjaus ja optimointi tietotekniikan avulla on yksi esimerkki kokonaispäästöjen vähentämisestä.

It:n mahdollisuudet vaikuttaa ympäristöön myönteisesti voidaan jaotella seuraavasti: "It-toimintojen kehittäminen ympäristönäkökulmasta. Energiatehokkuutta voidaan kehittää ja sähkökuluja säästää jatkuvissa palveluissa muun muassa laitevalinnoilla, elinkaaritarkastelulla, jäähdytysratkaisuilla, etähallinnalla, palvelinympäristön virtualisoinnilla, konsolidoinnilla, henkilökohtaisten käyttötottumusten muuttamisella ja tietokoneiden energiansäästöominaisuuksilla. Tietohallintojohdon kiinnostus asiaa kohtaan kasvaa silloin, kun kohoavat tietotekniikan energiakustannukset kohdistetaan suoraan tietohallinnon budjettiin."

"Liiketoimintasovellusten ja -prosessien kehittäminen siten, että koko organisaation aiheuttamat ympäristöhaitat pienenevät. Esimerkkinä on toimintoketjun hallinnan tehostaminen tietojärjestelmillä."

"Uusien ympäristökuormitusta vähentävien toimintamallien kehittäminen. Näitä ovat esimerkiksi sähköiset palvelut sekä matkustamisen vähentämiseen tähtäävät ryhmätyökäytännöt ja niitä tukevat teknologiaratkaisut."

Vihreään it:hen investoidaan, jos odotettavissa on mitattavia hyötyjä. Ympäristöarvojen ja organisaation yhteiskuntavastuun lisäksi investoinneilta edellytetään liiketaloudellisia perusteluja. Oleellista on mitata lähtötilanne ja seurata säännöllisesti niitä muutoksia, joita vihreät kehitystoimenpiteet tuovat. Tietohallintojohdon ja it-toimittajien on syytä kiinnittää huomiota ympäristövaikutuksiin jo saavutettavissa olevien kustannushyötyjen vuoksi. Ympäristövaikutuksiin liittyvät kehitystoimenpiteet ja vastuullisuus voivat myös korostaa tietohallinnon roolia organisaatiossa. Näin tapahtuu esimerkiksi silloin, kun tietohallinto vihertää tehokkaasti omaa toimintaansa ja jakaa kokemuksensa hyödyistä muiden kanssa. Tietohallintojohtajan kannattaa mieluummin edistää proaktiivisesti vihreää it:tä kuin odottaa asiakkaan tai esimiehen kysyvän, mitä asialle aiotaan tehdä.